

**Rede van prof.dr. Joke van Saane,
rector en voorzitter van het college van bestuur van de Universiteit voor
Humanistiek**

*uitgesproken op de Dies Natalis
Geertekerk, 29 januari 2024*

Geachte aanwezigen,

Mede namens mijn collega in het CvB Paul Logtens heet ik u allen graag welkom in de Geertekerk. Ik open hiermee tevens een speciale zitting van het College voor Promoties.

Met groot genoegen ontvangt het College van Bestuur van de Universiteit voor Humanistiek vandaag haar studenten, medewerkers, hoogleraren, emeriti, leden van de Raad van Toezicht, relaties en andere gasten ter gelegenheid van het 7^e lustrum van de universiteit.

Een speciaal welkom aan de beide eredoctores en hun familie en vrienden.

Dear guests, we are honoured to welcome you today for the celebration of the 35th birthday of our university. The festivity of this occasion is underlined by the awarding of two honorary doctorates during this academic session. I will continue in Dutch, the ceremony of the honorary doctor Kristján Kristjánsson will be in English.

De muzikale omlijsting vandaag wordt verzorgd door Dekoor.

De UvH bestaat 35 jaar. Hoewel wij daar trots op zijn onderstreept dit getal dat de UvH één van de jongste universiteiten in Nederland is. Dat geeft ons een geheel eigen positie in het universitaire landschap in Nederland. Wij benoemen die positie met het thema van dit lustrum: ruimte voor betekenis. Dat verwoordt onze ruimte in het bestel, de UvH als plaats waar betekenis centraal staat.

Ruimte voor betekenis: de core business van de UvH is het ontwikkelen en doorgeven van wetenschappelijke kennis naar betekenis, door onderzoek en onderwijs. Onze missie is het bijdragen aan een zinvolle en humane samenleving voor alle mensen. Wij veronderstellen dat het vinden van

betekenis in je leven, en van je leven, hoort bij een zinvolle en humane levenscontext. Wat die betekenis moet zijn of hoe dat wordt ingevuld ligt niet op voorhand vast. Kenmerkend voor ons humanistisch fundament is immers openheid en inclusiviteit. De mens en het menselijke staan centraal, maar dat is niet persé hetzelfde als ik als mens.

We oefenen onszelf en elkaar in het respect hebben voor ieders overtuiging, ook als die overtuiging ons bevreemdt, of onbegrip oproept. Dat is niet altijd makkelijk. In de afgelopen maanden hebben we dialogen met elkaar gehad naar aanleiding van de heftige emoties rond de situatie in het Midden Oosten. Geen historische of militair-strategische dialoog, geen lezingen van experts, maar een dialoog rond de vraag hoe ga je ermee om als iemand die je na staat en die je respecteert een volledig ander mens- of wereldbeeld heeft? Waar en wanneer stop je met elkaar overtuigen? Hoe houden we ruimte voor elkaars betekenis?

Ook in ons onderzoek zijn we ons bewust van deze vragen. Hoe positioneer je jezelf als onderzoeker in een sociale werkelijkheid, die jij met je onderzoek altijd ook mee vorm geeft? De vragen stellen in een onderzoek is soms al een interventie op zichzelf. Waar raken het academische en het persoonlijke elkaar dan? Hoe ga je om met de ongelijke verhoudingen die er altijd zullen zijn? In ons onderwijs en onderzoek zoeken we actief naar de betekenis voor degenen die geen stem hebben, of wiens stem niet altijd gehoord wordt. Binnen de academie, binnen de UvH, is iedereen welkom. Juist vorige week hebben we de intentieverklaring van het VN verdrag voor inclusiever onderwijs ondertekend.

Ruimte voor betekenis impliceert daarbij dat we ruimte en tijd voor elkaar maken. Leren luisteren, reflecteren, argumenten wegen, het persoonlijke tussen haakjes zetten: dat hoort daar allemaal bij.

Als UvH staan we voor een inclusief humanisme. Niet jijzelf als individu vormt de maat van alle dingen, noch is jouw persoonlijke keuze richtinggevend voor alles en allen. Ruimte voor de betekenis die een ander geeft zonder a priori en buiten ons vastgestelde overtuigingen of dogma's, dat is de vorm van humanisme die ons drijft. Betekent dat dan dat alle meningen gelijk zijn? Nee, zeker niet. Het criterium is steeds: draagt dit bij aan een inclusieve, zinvolle en humane samenleving? Een samenleving waarin we het dus samen moeten doen en die we samen vormgeven, waar betekenissen dus ook van kleur kunnen verschieten.

Dat is de unieke positie van de UvH: geen theologische universiteit binnen een vastgelegde traditie of dogmatiek, en geen 'objectieve' universiteit die beschrijft, verklaart en voorspelt, maar een levensbeschouwelijke universiteit

waarin er ruimte voor betekenis is die onder onze handen door kritische reflectie en oefening vorm krijgt en verbeeld wordt.

De twee eredoctoraten die vanmiddag uitgereikt worden staan symbool voor waar de UvH voor staat. Professor Kristján Kristjánsson is hoogleraar *Character Education and Virtue Ethics* aan de Universiteit van Birmingham en adjunct-directeur van het *Jubilee Centre for Character and Virtues*. Ook heeft hij een deeltijdaanstelling als hoogleraar aan de Universiteit van IJsland en Boston College. Hij ziet zichzelf als 'bruggenbouwer tussen filosofie en sociale wetenschappen'. Kristján Kristjánsson ontvangt een eredoctoraat voor zijn wetenschappelijke onderzoek en maatschappelijke impact op het snijvlak van morele vorming, morele psychologie en filosofie.

Drs. Sheila Sitalsing is econoom, journalist en lid van de Raad voor de Journalistiek. Ze werkt op dit moment voor onder meer *De Volkskrant*, *Het Oog op Morgen* en *One World*. Ze won in 2013 de Heldringprijs voor politieke verslaggeving. Sheila Sitalsing ontvangt een eredoctoraat voor de manier waarop zij het maatschappelijk debat mede vormgeeft.

U zult in de laudatio's van de erepromotores nog meer horen, maar de manier waarop door u beiden wetenschap en samenleving op elkaar betrokken worden, met oog voor het menselijke en het goede is formidabel. Daar verbinden wij ons als UvH heel graag mee.

De ruimte voor betekenis in het academische veld is echter niet altijd vanzelfsprekend. Onze positie als kleine, onafhankelijke en zelfstandige levensbeschouwelijke universiteit is altijd kwetsbaar, en moet steeds opnieuw bepaald (en soms bevochten) worden. De behoefte aan wetenschap met oog voor zin en betekenis is desondanks misschien wel groter dan ooit. Daarom zijn we als UvH vol vertrouwen in de toekomst. In het gewone leven staan mensen van 35 jaar aan het begin van de toppen van hun kunnen. Opleiding afgerond, de eerste oefenbanen gehad: klaar voor het echte en het grote werk. En zo is het ook voor de UvH!

Binnen de UvH bruist het van de ideeën, buiten de UvH is er veel interesse in ons en in vormen van samenwerking.

Laten we zo beginnen en verdergaan, laten we iets goeds aanpakken en laten we dat goed doen, en daarmee een inspiratie zijn in de samenleving en in de academische wereld. Ruimte voor betekenis: om de Universiteit voor Humanistiek kan niemand heen.

[PROTOCOL UITREIKING]

Dankwoord

Geachte aanwezigen,

We zijn aan het eind gekomen van deze academische plechtigheid. U heeft vanmiddag iets gezien van hoe wij aan de UvH werken in onderzoek en onderwijs: we verbinden ons met de hoogste academische standaarden en we brengen de samenleving binnen onze muren. In die wisselwerking tussen academie en omgeving ontstaan vormen van kennis die nieuw zijn en het verschil kunnen maken.

Wij zijn trots op onze universiteit. We houden van samenwerkingen en allianties -we doen niet anders- en tegelijk koesteren we onze eigenheid en onafhankelijkheid. Niet de samenleving op zich bepaalt onze agenda. Ook onze samenwerkingspartners kunnen die niet voor ons ontwerpen. Dat doen wij zelf, vanuit onze missie en visie om in alles wat we doen bij te dragen aan een humane en zinvolle samenleving voor alle mensen.

Een enorme opgave, waarin we natuurlijk ook tekort schieten. Maar tegelijk ook een enorme drijfveer en een goed criterium om keuzes te maken. Dat zullen we blijven doen in de toekomst, vol vertrouwen.

Wij zijn dankbaar voor uw komst, wij waarderen die als support voor onze universiteit en wij hopen dat u ons ook in de toekomst blijft steunen.

Ik spreek mijn dank uit aan iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan deze bijeenkomst, degenen op het podium en degenen achter de schermen. De meesten van ons gaan morgen gewoon weer verder, met een symposium waar beide eredoctores een bijdrage aan leveren.

Dank aan Dekoor.

De UvH verjaart vandaag, en volgens goede traditie trakteren wij daarom. Ik nodig u alle uit voor de receptie in de zijbeuk van de kerk. Geeft u bij het vertrek naar de receptieruimte alstublieft voorrang aan de beide eredoctores en hun familie en het cortege.

Om deze academische zitting te kunnen sluiten verzoek ik u allen te gaan staan.

Ik sluit deze Diesviering van de Universiteit voor Humanistiek in de humanistische overtuiging dat verwondering altijd weer tot kennis zal leiden.

Ik dank u.